

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949 május 21, szombat

VI. ÉVFOLYAM, 115. SZÁM

Minőségi árut termeljük!

Az utóbbi napokban és hetekben az ország majdnem minden részében panaszok hangzottak el a textilipari cikkek minőségét illetően. A város dolgozói felfigyeltek arra, hogy különösen a női selyemharisnyák között igen sok a selejtárú, nem is szólva arról, hogy igen sokszor megtörténik az is, hogy az egy pár harisnya két, sőt többször is vagy éppen csúkos. A „România Muncitoare” kendőgyárban készült és a Victoria szövetségben pontárként forgalomba hozott pirosminta kendő az első mosás után teljesen összefogta a mintánélküli részeket. A „Clujul” állami üzletben vásárolt szabadforgalmu szürke színű diffin pedig nem egyenletesen színezett, hanem szélességében csúkos.

A mindennapi életből kiragadott pár példa ez csak, de igen megzavartó. Ma, amikor az ország dolgozó népe a szocializmust építi, és Állami Tervünk teljesítéséért és tulszárnyalásáért hatalmas küzdelmet folytat, Nép-köztestületünk minden egyes dolgozójától odaadó, lelkiismeretes és tudása szerinti legjobb munkát követeli. A termelés mennyiségi emelése mellett ma már az üzemek és gyárak dolgozói a minőségi termelésért is harcolnak, mert nem elég sokat és rosszat termelni, hanem állandóan többet és jobbat kell termelni. Az Országos Szakszervezeti Tanács központi napilapja, a Viața Sindicală, nemrégiben felhívta az egyes textilüzemek dolgozóit, hogy fokozott mértékben ügyeljenek a minőségi termelésre. Megtörtént ugyanis az, hogy a fővárosi „Vörös Október”, volt Csehoslovácia, konfekciós üzem egyenruha készítésre szánt szövetet kapott az egyik fővárosi textilüzemből. A szövet minősége azonban silány, festése pedig nem volt egyszínű. A Csehoslovácia az ebből készített 172 darab gyermeköltönyt eladásra átadta az egyik fővárosi állami üzletnek. Az átadás alkalmával megállapították azt, hogy a 172 gyermeköltöny közül egyik öltönynek sem volt egyforma színű a gallérja, mellrése és nadrágja. Így aztán kénytelenek voltak az öltönyöket visszaadni a konfekciós üzemnek. Ezzel pedig mérhetetlen kárt okoztak nemzetgazdaságunknak. A Viața Sindicală felhívására az érdekelt textilüzemek válaszóltak, amelyben kötelezettségüket vállalták arra, hogy a jövőben fokozott őrséggel járjanak el a textilüzemek gyártásában és kiküszöböljék a hasonló sajnálatos veszteségek előidézésének okait.

Öntudatos dolgozóink teljesen tisztában vannak azzal, hogy nem elég csupán csak a termelés mennyiségi növekedése, mert a termelésnek nem akármilyen emelkedése elegendő a szocializmus felépítéséhez. A dolgozó tömegek életszínvonalának állandó emelése úgy valósulhat meg, ha a gyártott cikkek mennyiségi emelése egy valóságos halad a minőségi termeléssel. A szocialista munkaversenyekben, amelyek a dolgozó tömegek egyre szélesebb rétegeit vonják be, a termelés és a munka termelékenységének emelése mellett a munkások és technikusok harcolnak a termelvények minőségéért és a selejtárú csökkentéséért is. A termelvények gyenge minősége, a selejt és a hulladék felesleges ki-

A világbékéért és a Szovjetunióval való megőrzésért harcolunk!

— mondotta Henry Wallace a newyorki békenagygyűlésen

NEWYORK. — (Rador.) Henry Wallace, az Amerikai Haladó Párt elnöke, békepropaganda körutat tett az Egyesült Államok nagyobb városában. Legutóbb a newyorki munkások és haladószellemű értelmiségiek nagygyűlésén mondott beszédet.

— Az egyszerű emberek számot vetnek az Atlanti-paktum jelentőségével és éppen azért ellenzik, mert jólétüknek, szabadságuknak és életüknek veszélyeztetését látják benne — mondotta Wallace.

Wallace ezután körutjáról szóló beszámolójában hangsúlyozta, hogy meggyőződött arról, hogy az amerikai nép elítéli a fasiszta politikát, amely kommunistaellenes politika álcájában akarja a népek szabadságát leigázni.

— Mi harcolunk — mondotta Wallace a továbbiakban, — hogy megvédjük az Egyesült Államok erkölcsi csodáját. Harcolunk az ellen, hogy az Egyesült Államok a hóhér Franco cinokostársa legyen. Harcolunk a náci-Németország felélesztése, a német monopóliumok támogatása ellen, akik Hitler hatalomra juttatták. Harcolunk az esztelen fegyverkezési versenyfutás ellen. Az amerikai nép lakáshány-

ban szenved, munkanélküliség fenyegeti és nem biztos a holnapban. Mi a világbékéért harcolunk a Szovjetunióval való megőrzés érdekében. Az amerikai nép velünk együtt harcol a nemes célok megvalósításáért.

A gyűlésen felszólt Hutchinson angol munkáspárti képviselő, aki hangsúlyozta, hogy az egész világ becsületes embereinek közösen kell harcolniuk a békéért.

— Az angol nép tisztában van — mondotta Hutchinson — a Marshall-terv és az Atlanti-paktum céljaival, valamint azzal, hogy nagy árat kell fizetnie ezért.

Hangsúlyozta, hogy az angol kor-

mány nem képviseli az angol nép érdekeit. Az angol nép nem akar háborút és nincsen szándékában, hogy harcoljon a reakció és a nagytöke érdekeiért.

A következő szónok Guida olasz szenátor volt, aki kijelentette, hogy Olaszország demokratikus erői a legerélyesebben harcolnak az ellen, hogy újabb háborúba sodorják Olaszországot.

Felszólt még Eslende Robeson, a világhírű néger énekes felesége és mások, akik hangsúlyozták, hogy Truman és kormánya nem teljesítette választási ígéreteit és háborúba akarja sodorni Amerikát.

Hatszáz ezer mezőgazdasági alkalmazott sztrájkol O.aszországban

ROMA. — (Rador.) A Po-völgyében és Lazio-tartományban 600 ezer mezőgazdasági munkás lépett sztrájkba.

A Rador Távirati Iroda másik római jelentése szerint Sziciliában az Agrigento-tartományban Favara városában megtartott helyi választáson az Olasz Népfőnt (az Olasz Kommunista és Szocialista Párt listája) 5963 szavazatot kapott. A kormánypárti listára (demokrata keresztény, liberális, Saragat-féle szocialisták, királypárt, fasiszták stb.) 5150-en szavaztak. A legutóbbi választásokon a kormánylista 6725 szavazatot és a Népfőnt 3736 szavazatot kapott. Palermo közelében Saltanuroban a helyi választásokon a Népfőntre 1272, míg a Demokrata Keresztény Pártra 1039 szavazatot esett.

Közzétették a magyarországi választások végleges eredményeit

BUDAPEST. — (Rador.) A magyar belügyminisztérium tegnap tette közzé a május 15-i parlamenti választások végleges eredményét. 6.053.972 választóból 5.730.519 szavazó jelent meg az urnák előtt. 5.478.515 választó szavazott a Füg-

getlenségi Népfőnt listára, míg elene mindössze 165.283-an szavaztak. 86.721 szavazatot megsemmisítettek.

A hivatalos jelentés rámutat arra, hogy a múltban egyetlen egy esetben jelentek meg a választó tömegek

ilyen nagyszámban az urnák előtt. A Horthy-rendszer idején 1926-ban vettek részt a választók a legnagyobb számban a választásokon és a szavazók száma akkor is mindössze 2.229.806 főre rugott.

Husz nap alatt 102 várost szabadított fel a kínai néphadsereg

PEJPING. — (Rador.) Az „Uj Kína” hírügynökség összefoglaló jelentést közöl a felszabadított kínai néphadseregnek a Jang-Cseen való átkelése óta végrehajtott nagyará-

nyu hadműveleteiről. A néphadsereg a folyamatosan való átkelés óta eltelte 20 nap alatt 102 várost szabadított fel, köztük Nankingot a Kuomintang fővárosát, valamint két tar-

tomány fővárosát is. A harcok során a Kuomintang hadsereg több mint 200 ezer katonáját megsemmisítették.

A Hazafias Népfőnt győzelme a bulgáriai néptanácsi választásokon

SZÓFIA (Rador. — A bulgár sajtó hírügynökség közli a bulgáriai országos néptanácsi választások végleges eredményét.

A 4.784.861 szavazatra jogosultak közül 4.628.367 szavazó vett részt a választásokon. Az érvényes szavazatok száma 4.258.352. Az érvénytelen

szavazatok száma 370.016. A Hazafias Front a szavazatok 92.01 százalékát kapta.

Pénzsegélyt kértek az amerikai külügyminisztériumtól az Európából elmenekült népi- és fasiszta vezetők

WASHINGTON (Rador) — Mikolajev, Nagy Ferenc, Zentel és más népi- és fasiszta vezetők állítólag a külügyminisztériumtól kértek pénzügyi segítséget, hogy az amerikai kormány utaljon ki számukra na-

gyobb összeget. A kihallgatás után a „dieses küldetés” sajtóközleményben a külügyminisztérium épületében, melyen részt vett a külügyminisztérium több magasrangú tisztviselője.

gyobb összeget. A kihallgatás után a „dieses küldetés” sajtóközleményben a külügyminisztérium épületében, melyen részt vett a külügyminisztérium több magasrangú tisztviselője.

adást jelentenek a vállalatnak, amely így az önköltségi ár csökkentése helyett kénytelen a gyártott cikkek árát felemelni. Vannak még az üzemekben és gyárakban olyan munkások és technikusok, akik nem helyeznek nagy súlyt a termelvények minőségére. Ez talán annak is oka, hogy a munkások szakmai színvonalának állandó emelése különös sajnálatos veszteségek előidézésének okait.

lozsvári Helios kötőde csak akkor tud minőségileg is megfelelő, jó árut adni a dolgozóknak, ha a termelési gyáripar jó minőségű fonalat szállít részére. Itt tehát, a feldolgozásra kerülő nyersanyagot vagy félkész árut előállító üzem dolgozóinak nagyobb figyelemmel és odaadással kell eljárniuk.

Az üzemek szakszervezetének meg kell állapítaniuk és fel kell kutatniuk azokat az okokat, amelyek megakadályozzák a minőségű áru termelését. A hiányosságokat azonnal fel kell számolni

és minden erőfeszítéssel harcolni kell a selejt és a hulladék csökkentéséért, mert ezzel olcsóbb árut adhatunk a falvak és városok dolgozó tömegeinek. Az ellenőrző szerveknek jobban kell végezniük munkájukat, az öntudatos munkások pedig legyenek segítségükre a kevésbé felvilágosult társaiknak, hogy a mennyiségi termelés mellett minőségű is emelhesse a termelést, mert ez is első Állami Tervünk teljesítésének és tulszárnyalásának egyik igen fontos feladata.

SVERNIK 61 éves

Svernik Mihajlovics Nikolaj, a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottsága Politikai Iradjának tagja, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnöki Tanácsának elnöke, május 19-én töltötte be 61-ik életévét.

1888-ban született Petersburgban. Elvesztvén munkásszüleit, 6 évet árvaházban töltött. Az árvaházból 14 éves korában egy vasöntődebe került, ahol megismerkedett a tőkés kizsákmányolással és aári uralom elnyomatásával. Ebben a vasöntődeben kezdte meg forradalmi tevékenységét és rövidesen a szakszervezeti mozgalmon keresztül bekapcsolódott a politikai életbe, csatlakozott a Bolsevik Párthoz és, mint Sztálin hűséges híve és harcos társa vesz részt az orosz munkásmozgalomban, majd a Szovjetunió történelmének egyik kimagasló egyénisége lesz. Több ízben bebörtönözték, majd a polgárháború idején a harcokban is dicsően vesz részt. 1919-ben részt vesz a Denikinféle ellenforradalmi bandák ellen vívott harcokban.

A Kommunista (bolsevik) Párt 14-ik kongresszusa alkalmával be választják a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottságába, majd 1926-ban már a Párt Központi Bizottságának egyik titkára lesz. 1938-tól 1946 márciusáig a Nemzetiségek Szovjetjének az elnöke volt, majd 1939-ben a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Párt Központi Bizottsága Politikai Iradjának lesz a tagja.

1939-ban 50-ik születésnapja alkalmából a munkásosztály érdekeit kifejejtett hatalmasaranyu munkája elismeréseképpen a Lenin-renddel tüntetik ki. A Nagy Honvédő Háború idején a szovjet kormánytól kapott felhatalmazás alapján az ipar, szállítás és építés zavartalan működésével kapcsolatban fejtett ki rendkívül értékes munkát. 1946-ban — a Nagy Honvédő Háború idején kifejtett munkájáért másodízben tüntették ki a Lenin-renddel.

1946 március 19-én a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnöki Tanácsa elnökévé választották.

Maguk döntenek ügyeikben, közösen tanulnak és a gyakorlati életre készülnek a középiskolások

KOLOZSVAR. — A tanügyi reform hatalmas változást jelent a középiskolások életében, tanulmányi rendjében is. Más lett a középiskola, ahol főleg paraszti és munkásszülők gyermekei tanulnak s készülnek a cselekvő, gyakorlati életre.

A tanügyi reform előtt nyolc osztályos volt a liceum és gimnázium, ahová négy elemi osztály után került a kisdíák. Most XI. osztályt végez összesen az, aki középiskolában tanul. A VII-ik elemi után — (melynek tananyaga a régi III-ik gimnáziumnak

felel meg) — abszolváló vizsga után kerül a középiskolába a jelölt. A vizsga tárgyai: számtan, fizika, természetrajz, az anyanyelv, román és orosz. A kisdíák általános tudását, felkészültségét veszik figyelembe a vizsgán, mely nem a régi, merev és néha megfélemlítő jellegű többé. Tudni kell azonban, ha egy-egy tantárgyból gyöngye valaki, de általános tudása, szorgalma megfelelő, felveszik a középiskola felső osztályaiba. Itt is, mint az elemiben

a gyakorlati tárgyakon van a hangsúly,

s a tanügyi reform óta az óraszámokat úgy csoportosították, hogy a gyakorlati tárgyak kerültek túlsúlyba. Emellett komolyan tördönek a testneveléssel. A régi heti egy tornaórát heti három torna-, illetve sportóra váltotta fel.

A régi, tudománykodó, latin, görög órákkal túlszűfölt liceumnak vége. Latint még csak ebben az évben a XI. osztályban tanulnak azok a fiúk, akik az előző években is tanulták a klasszikus nyelvet. A jövőben csak az úgynevezett „klasszikus liceumokban“ tanulhat latinul vagy görögül a speciális pályákra készülő diák. Ilyen magyarnyelvű klasszikus liceum egyedül Nagyváradon van az országban.

Vergilius és Tacitus idézetek helyett a cselekvő élethez fontos gyakorlati tudnivalókat, a tudományágak lényegét sajátítják el

a megszervezett közös tanulás

foglalta el. Egy-egy tanár irányításával szakcsoportok létesültek, valamint tanulmányi körök, ahol megtárgyalják a kérdéseket. Ezenkívül négyes-ötös csoportok alakultak minden osztályon belül, ahol a jó tanulók segítik a gyengébbet, az együtt feldolgozott kérdéseken keresztül.

a tanulók. Természettant, kémiát, fizikát, matematikát tanulnak átértékelt, a dialektikus materializmus szemzőgéből tárgyalat történelmet és irodalomtörténetet.

Elsősorban azonban a marxista-leninista tudás alapjait sajátítják el.

Természetesen még vannak nehézségek. Nem készültek el például mindazok a tankönyvek, melyekben már az újértékelt tudományt kapja a haladó eszmékkel szemben oly fogékony középiskolai fiatalság. Azonban ezen a nyáron készen lesznek a könyvek, így például az a munka is, melyben újértékeli a magyar irodalmat, azt a tárgyat, amit ebben az évben csak előadások után készült jegyzetből tanulnak.

Az egyéni tanulás helyét a liceumokban is

Az új középiskola jellegzetesége, hogy magának az iskolának ügyeit is a diákság irányítja. Erre alkalmas szerv

AZ ISKOLAI PEDAGÓGIAI TANÁCS,

mely az iskola igazgatójából, az osztályfőnökökből és a diákság kiküldöttjeiből, illetve megbízottjaiból áll. A tanácsban működik az Ifjumunkás Szövetség egyik diák-kiküldöttje is.

Ez a tanács dönt fegyelmi ügyekben, ez határozza el, hogy ki kaphat ösztöndíjat, esetleg hogy szorgalom hiánya miatt kitől kell megvonni a kedvezményt. Itéletei mindig igazságosak, nem egyszer keményen szigorúak. Egyik középiskolánkban történt, hogy az egyik osztály diákjai husvét másodnapján nem jelentek meg az előadáson, mert „öntözni mentek“ — amint mondták. A tanács diáktagjai határozottan kimondták, hogy ma, amikor az egész ország munkássága lázasan dolgozik a Tervért, építi a szocializmust és önként is feláldozza időnként szabadnapjait, határozottan szabotázscselekmény volt az ünnepnek nem számító napon az iskolából való távolmaradás. Ezért a felbujítókat egy-egy havi kitiltásra ítélték és a többiek esetében is hasonló szigorú megtorlást hoztak.

NEM A KATEDRA MAGASLATARÓL,

hanem emberi közelségből beszél és érintkezik ma a tanár diákjaival. Barátja, irányítója a diáknak és nem lelketlen és szigorú bírója, mint sok régitípusú tanár volt a múltban. S éppen a szeretet, mely összefűzi őket, lehetetlenné teszi a fegyelem lazulását. Együtt dolgoznak, közös a céljuk. Diák és tanár közösen szerkeszti a felújítást, közösen beszél meg a kérdéseket, akár az iskolaépület kidiszításáról, akár valamely iskolai ünnepség megrendezéséről van szó.

Uj szellem érvényesül tehát minden középiskolában. S a javulás, ha nem is egyszerre, de fokozatosan tapasztalható. Tanárok és diákok mondják, hogy a kisebbekre óriási hatással van jelenleg a pionér mozgalom megszervezése. A legprakticabbanabbak és legrosszabbhírűek is megjavulnak és tanulnak, hogy pionérok lehessenek. S ha nem is vörösnagykendős pionér, de uttörő mind-egyik abban, hogy az újrendszerű diákképzést komoly tanulással tegye értékessé, hogy hasznos és teremtő emberré válják...

(M. L.)

Kulturotthonot és mozit avattak Sármáson

NAGYSÁRMAS. — A község román és magyar dolgozói vasárnap, május 15-én délután ünnepélyes keretek között avatták fel az új kulturotthonot. Az avató ünnepségen résztvettek Nyilas Ilona a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének tagja, Kolozs megye képviselője, Tulbure Aurel, a megyei kulturotthonok igazgatója, valamint a környező községek dolgozói.

A kulturotthon felavatásakor az ünnepi műsort a MNSz kolozsme gyei szerveztének színjátszó csoportja adta. A műsor keretében „Toanita“ című románnyelvű szindarabot román, magyar, orosz táncokat és a „Revizor“ című magyarnyelvű szindarabot adták elő. Bevezetőt román és magyar nyelven Nyilas Ilona mondott.

A kulturotthon avatással egyidejűleg mozgóképszínház avatás is volt. Sármás dolgozói az Állami Terv keretében filmvetítő gépet kaptak. A gép azok közül a filmvetítő gépek közül való, amelyeket a Szovjetunió adományozott az ország földműves dolgozóinak. A mozil előadás előtt Tulbure Aurel igazgató mondott bevezetőt és a nap jelentőségét méltató előadást. Ezután a „Bucahrin emir“ című filmet vetítették.

Ugyancsak vasárnap tartotta az Ifjumunkás szövetség helyi szervezete az Ifjúsági Kupa megnyitó versenyét.

A „Szevillai borbély“ és a „Rigoletto“ felújításával jejezi be évadját a kolozsvári Román Opera

KOLOZSVAR. — Két felújítással és vendégszereplő művészek felléptetésével fejezi be idej, sikeres évadját a Román Opera. Jossifoff Iljának, a szófiai Állami Opera tenoristájának vendégfellépése után Ana Talmaceanu bukaresti szopránénekesnő és Mihail Sturbey vendégfellépéseire készül az opera.

A legérdekesebb eseménye az évadzáró heteknek azonban a „Szevillai borbély“ teljesen új betanításu, felfogásu és szerezposztásu felújítása lesz. Sinberger Sándor a darab rendezője ezeket mondja a felújításról:

— A „Szevillai borbély“ felújításával kettős faladat hárul rendezőre és együttesre. Rosszsinnek ezt a művét elsősorban zenéileg kell megtisztítani, mert évtizedek alatt sok olyan zenei rész tapadt hozzá és maradt benne, melyek nincsenek az eredeti partitúrában, s amelyek erősen rontották a mű értékét. Másodszorban ideológiailag kell tisztítani a darab lényegét. Beaumarchais szövegkönyvében fellelhető, a szembenálló osztályok harcának kiéleződése, melyek a későbbi és érettebb műben a Figaró házasságában oly kristálytisztán bontakoznak ki. E darabban Figaró az erősödő és friss polgárságot képviseli, míg Almaviva gróf a pusztulásra ítélt, kihalt feudalizmust. Ezért volt a maga korában is osztályharcos a darab, mely derűs eszközeivel, de éles valóságérzékkel mutatott trá az akkori kor osztályharcára.

A színpadon csupa fiatal erőt látunk. Az előadás érdekessége, hogy a három főszerepet az opera huszévesei éneklék; olyan tehetségek, akiknek már a népi demokrácia adott teret a kibontakozásra.

Rosinát a 23 éves Livia Liseanu éneklé, aki a Jancsi és Juliska előadásain tűnt fel kitűnő hangjával és telettségével Almaviva az ugyan-

csak 23 éves Alexandru Racolta lesz, aki ugyancsak új felfedezés. Végül Figarót a 25 esztendő Octavian Engerescu alakítja. Valamennyien ebben az évben lettek az opera szólistái. Nagy reménnyel és várakozással tekintenek munkájuk és szereplésük elé. Nemrégben még valamennyien karénakesek voltak, de mert az opera is új kádereket nevel, főszerepben lépteti fel valamennyit.

Ujítása még az előadásnak, hogy forgószínpadon játszák a sok képből álló darabot, s így kiküszöbölék a hosszadalmas szüneteket. A premierszámba menő felújítás május 30-a táján lesz.

Az opera ezévbén még csak a „Rigoletto“-t újítja fel a régi rendezésben és betanulásban Sturbey Mihail vendégszereplésével. Ezután kerül sor a minden valószínűség szerint a nyári körutúra.

EGYETEMI DIÁKLEVÉL

Egyetemi hallgatók a kolozsvári levéltárakban

Délután négy óra van. A Bolyai Egyetem másodéves történelemi az egyetemi könyvtár előtt gyülekeznek, hogy Jákó Zsigmond professzor és Kovács Géza tanársegéd vezetésével meglátogassák a kolozsvári levéltárakat.

Az Egyetemi Könyvtárban lévő anyagot helyszíne miatt átköltöztették a Farkas-utca 6. szám alatt lévő Erdélyi Múzeum épületébe. Tavaly ilyenként a levéltár teljesen rendezetlen volt, s első-orban a Bolyai Egyetem történelemiből alakult munkabrigádának közönlendő, hogy az egész gyűjteményt rendszerezték és használható állapotba helyezték.

A levéltár új rendszerezésének megismerése után meggyőződhattünk arról, hogy a régi, elavult, sokszor használhatatlan rendszerezéssel szemben az itt használt időrendszert csoportosítás egészen megfelelő.

Természetesen hiányosságok is vannak még, így például szűk a hely, Mindenesetre azonban a levéltár jelenlegi állapotában bármilyen tudományos történelmi kutatás szempontjából megfelelő.

Innen a Vörös Hadsereg-eti állami levéltárba vezetett az utunk, mely részben a háborúban, a fasiszta hadsereg által szenvedett károktól, másrészt az utóbbi időben idezárlattól hatalmas megyei levéltári anyag miatt, egyelőre még siralmas állapotban van. A nagytömegű anyag minden rendszerezés nélkül, ládákban vagy nagy kötegekben felhalmozva hever, de mint Marcus igazgató szavaihoz illik, a reakciós vezetőség lelkéltől és az Állami Terv keretében itt is lefolytatott munkára indul majd meg. A több százéves történelmi anyag felújítását a jövőben kutatókba, a diákok szájából olyannak is hallatoznak, hogy a Babes és Bolyai Egyetemnek történelmi

szeinek önkéntes munkavállalása a nyár folyamán itt is nagy segítséget nyújthatna.

Egyébként a tudományos kutatás gyakorlati kérdéseivel ismerkedniük meg a munka során, másrészt nagymennyiségű őrtákos dokumentumot helyeznénk kutatásokra megfelelő állapotba.

Megköszönjük Marcus igazgatónak ismertető előadását és Kolozsvár harmadik nagy levéltárába, az Augustinus 23-ateini református püspöki levéltárba indulunk. Itt már lényegesen kisebb, de rendbentartott irattárat látunk. Erdély magyarságának számos művelődéstörténelmi emléke fekszik. Sok feldolgozatlan adat doktori tézisek alapját képezhetné.

Este van, mire befejezzük a levéltárak látogatását. A hallgatóság elégedetten, új munkára készültlen kézzel bízafelé.

Mindenki tudatában van annak, hogy nekünk, a jövőben szocialista történelemnek kell azokat a hiányosságokat kiküszöbölőnk, ahol valószínűleg a fejlődés és polgári eszmék hirdető reakció dolgozott a történelemisméltatás kiakadításánál. Az új szemlélet kialakítása és az új történelmi szemlélet kialakítása alapján lehetséges. Csak így lehet a marxista valódságot hirdető történelmi kialakítani. Ezen tudhatás után a társadalmi feszültségek megnyilvánulásait, a jobbgytársadalom kiszáradását és elnyomott helyzetének megszüntetését, megismerését, elégedetlenségüknek megnyilvánulásait, szegényzárkózást diákok szomorú sorát, tanulási, közéleti vágyukat, egy szóval a népnek, a dolgozó tömegeknek valódi történelmet csak komoly levéltári kutatások alapján ismerhetjük meg.

SCEULLEK RÓBERT

Kronstadtiak

A bölcs arcu, ősz ember a Kommunista Párt Központi Bizottságának igazolványával a kezében motorcsónakra száll és elindul a kronstadti hadikikötő felé. A forradalom és a haza veszélyben! A nemzetközi kapitalizmus által bőven pénzelt, remekül felszerezett kitaláló tábornoki, tiszt, altiszt karval rendelkező Jüdenics tábornok fehér gárdái a forradalom szívét, Pétervárt veszélyeztetik. És mi van Kronstadtban, a hadikikötőben? A forradalom híres vörös matrózai között, akik vörüket már a Téli Palota ostrománál is ontották és akik eddig a forradalom leghevesebb támaszai voltak? Bizony, a helyzet nem a legjobb. A fejedelmi spontán, irkább ösztönös. Az emberek szorgalmat az éppen keresendő kenyérért miatt. A politikai megbízott nemcsak, hogy helyre-

állítja a fegyelm, de új forradalmi meggyőződésen, proletár öntudaton alapuló fegyelmet követel. Milyen eszközökkel teremti ezt meg? A példaadás, a komolyság, a logika, a marxizmus erejével. A vörös gárda, majd később a Vörös Hadsereg egészen más hadsereggé lett, mint amilyen a régi volt.

„Ha a katonák tudnák, miért harcolunk, egy se tartana velem.“ mondotta a porosz hadsereg megrémlettje, Nagy Frigyes. „A katonáknak nem gondolkodni, hanem engedelmessé válni, harcolni kell.“ Az imperialisták, imé, ilyen szótásmódok jártak. S ezek bevilágítanak a hadsereg egészébe. E hadakat a kényszer és a különböző szigorú fegyelmi eljárások tartották össze. A Szovjet Hadsereg ellenben az igazságért, az embernek ember általi ki-

zött, a hivatásos hadsereg ellen.

Matrózok, gyalogosok, munkások, kocsi-vezetők kerülnek előtérbe. Sok gyönyörű tengeri jelenet van a filmekben. A tenger tópa dagálya és apályja. Partraszállás a hadihajókról az ellenség hátában. A vízben közelítő és még idejében érkező matrózok. Ahány nagy szovjet rendező van, mindegyik kipróbálja erejét a nagy forradalom és a poljánháboru ábrázolásában.

A „Kronstadtiak“ tanulmányos, érdekfeszítő film. Itt-ott megcsillan benne a népi humor. Másutt szívdobogtatón igazgatnak a jelenetnek. Egy csomó nagy színesi teljesítmény, felejthetetlen figura van benne.

A művészien megcsinált filmet nagy élvezettel és kiapadhatatlan feszültséggel néztem végig. SZILÁGYI ANDRÁS

Jelentős adóleszállítások különböző termékeknél

A petrillai bányák már a juniusi szenet fejtik

Étenjárnak a vajdahunyadi acélöntők

A pénzügyminisztérium a különböző termékek megadóztatásával kapcsolatban körrendeletet küldött az ideiglenes bizottságok pénzügyi osztályainak. A körrendelet nagyjelentőségű adó- és illetékcsoökkentést tartalmaz.

A pénzügyminisztérium körrendelete értelmében, a bármilyen formában, a lelőhelyen kitermelt gazolin után kilónként 15.40 lej helyett kilónként 1 lej forgalmi adót kell fizetni abban az esetben, ha a kitermelt gazolint a kőolaj-finomítóba szállítják.

A szétcszedhető faházak és barakkok után, amelyeket eddig 38-42 százalékos adóval terheltek meg, a jövőben mindössze 8 százalékos adót fizetnek.

Az ásványvizek után fizetendő forgalmi adó az eddigi 65 százalékról 30 százalékra csökkentik. Ezzel tehát lényegesen olcsóbbak lesznek a gyógykezelésre és különböző kúrákra alkalmas ásványvizek.

Vérátömlesztés alkalmával még abban az esetben sem kell forgalmi adót fizetni, ha a vérátömlesztéshez szükséges vért szolgáltató pénzbeli juttatásban részesül.

Mentesülnek a forgalmi adó fizetése alól az étkezédek által előállított husleves készítmények, savanyúkáposzta és ecetes ugorika. Forgalmi adómentességben részesülnek azok a mezőgazdasági termelők, akik vajfeldolgozás céljára tejfölt adnak el, valamint a Román Népköztársaság Bankja,

Állami Bank részére bármilyen formában történő arany és ezüst eladások.

Olcsóbb lesz a vegyes iz is, mert a pénzügyminisztérium körrendelete a forgalmi adóját az eddigi 42 százalékról 24 százalékra csökkentette. Ugyancsak mentesítette a pénzügyminisztérium a forgalmi adó alól a vegyesiz gyártására felhasznált gyümölcslevet is.

1949 április 15-től kezdődőleg forgalmi adó szempontjából módosul a sózott szalonna megadóztatási rendszere is. Ettől az időponttól kezdődőleg 1 százalékos forgalmi adóval terhelik ugyanúgy, mint a nyershust. Ezt az 1 százalékos forgalmi adót abban a pillanatban kell fizetni, amint a nyers szalonnát a vágóhídról elszállítják, vagy akár ott is hagyják, de a sózási eljárásnak vetik alá. A sózási eljárást a jövőben tehát nem számítják ipari célra való feldolgozásnak.

Olcsóbb lesz a legfontosabb élel-

micikk, a zsír is, mert a pénzügyminisztérium körrendelete a zsír forgalmi adóját az eddigi 30 százalékról 20 százalékra szállította le. Ami a hajat illeti, ezt a terméket mint a zsír kiolvasztásánál előálló közbeeső terméket, mentesítették a forgalmi adó alól.

A halászok részére készítenő hálókhoz felhasználandó egyszerű pamutfonalak adója 5.75 százalék s ennek folytán a sodort szálát 53 százalékos, a halászhalat pedig 38 százalékos adóval terhelik meg. Ugyanígy csökkentették és 5.75 százalékos adóval terhelik meg csak a közönséges hurokat.

A pénzügyminisztérium körrendelete igen sok közszükségleti cikk forgalmi adóját csökkentette vagy teljesen megszüntette. Ezzel nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az elsődendő közszükségleti cikkek, mint amilyen többek között a zsír és a vegyesiz, olcsóbban jutnak el a városok és falvak kétkézi és szellemi dolgozóihoz.

Az acélöntők állnak a szocialista munkaversenyek élén a vajdahunyadi vasműveknél

A szocialista munkaversenyek a vajdahunyadi vasműveknél május elseje után újabb lendületet vettek. A szocialista munkaversenyek első felében elért jelentős eredmények lelkes munkára buzdították az üzem összes dolgozóit.

Az első negyedév kiváló termelési eredményei arra buzdították a vasművek munkásait és technikusait, hogy még nagyobb erővel és újult lelkesedéssel kezdjék meg a harcot az Állami Terv teljesítésének második évnegyede győzelméért. Az acélöntők, akik május 4 óta már a juniusi hónapra előirányzott termelési tervet dolgozzák, május 15-ig elérték azt, hogy a tervet 23 százalékkal túlszárnyalják. Ebben a jelentős termelési eredményben élen jár a 3. számú „Ifjúsági kohó”.

Ezeket az eredményeket a vajdahunyadi acélöntők megfeszített munkával érték el. Sok nehézséggel és hiányossággal kellett megküzdeniük. Ezek közül a nehézségek és hiányosságok közül sajnos még ma is fennáll az ócskavasellátás kérdése. A műszaki vezetők feladata kiküszöbölni ezeket a hiányosságokat, mert így a munkások hatalmas erőfeszítései újabb és újabb jelentős eredményeket hoznak majd.

Mind az öt kerületben május 29-én tartja meg a MNSZ alakuló közgyűléseit

A Magyar Népi Szövetség Kolozsmegyei Végrehajtó Bizottságának határozata alapján a kerületenként alakult, közgyűlést előkészítő bizottságok meghirdetik, a közgyűlések napirendjét, helyét és idejét.

- A közgyűlés napirendi pontjai:
 I. A RNK himnusz eléneklése.
 II. A kerületi választási bizottság felelőse megnyitja a közgyűlést, javaslatot tesz az időközi elnök személyére vonatkozólag.
 III. Az időközi elnök átveszi a közgyűlés vezetését és javaslatot tesz az öt tagú jelölő bizottság megválasztására.
 IV. Megyei kiküldött politikai ismertetése.
 V. A jelölőbizottság felolvassa a javaslatba hozott 21 tagú vezetőség (intézőbizottság) névsorát.
 VI. Rövid műsor.
 VII. A végrehajtó-bizottság megválasztásának bejelentése.
 VIII. A helyi szervezetek elnökeinek székfoglalója.
 IX. Az Internacionálé eléneklése.
 A közgyűlés befejezése után a kulturműsor következik.
 A közgyűlések megtartásának helye és ideje; a kerületekben:
 Május hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor I. ker. közgyűlés a Molotov-u. 16. sz. alatti székházban.
 Május hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor II. ker. közgyűlés az Andrei Muresan-u. 9. szám alatti székházban.
 Május hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor III. ker. székházban a Böszörményi-u. 12-14. szám alatt a III. Irisz és Hóstát kerületek közgyűlése.
 Május hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor IV. ker. közgyűlés a Horea-u. 33. sz. alatt. (Bolyai Egyetem nagytermében.)
 Május hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor V. ker. közgyűlés a későbbi időpontban közlendő helyen.
 Kolozsvár, 1949. évi május hó 17-én.
KERÜLETEK ÖTÖS ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGA.

Az egész petrillai bánya már a juniusi szenet termel

Az Állami Terv teljesítéséért és túlszárnyalásáért a Zsilvölgyében is megindult hatalmas arányú szocialista munkaversenyek keretében a bányászok újabb és újabb sikereket érnek el.

A szocialista munkaversenyek keretében Sárba Gheorghe, Musca Josif és Brândusa Ioan már a júliusi szenet fejtik. A Munka Erdemrendjével kitüntetett Kuderna Emil-csoportja, amely az év eleje óta állandóan 40 és 70 százalékos normadöntéseket ér el, ma már augusztus második felére fejtik a szenet. Deák Vilmos részlege, amely Papp Lajos csoportjában dolgozik, ugyancsak az augusztusi termelési tervet teljesíti. Ugyancsak augusztusra fejtik már a sze-

net a Munka Erdemrendje II. osztályával kitüntetett Kiss Károly bányász csoportja is.

Igen érezhető a javulás és a termelés emelése azoknál a csoportoknál, amelyek eddig elmaradtak a termelésben. Ezek, a termelésben elmaradt csoportok is új munkamódszerekkel és a termelés egyszerű megszervezésével a legtöbb helyen elérték azt, hogy a szocialista munkaversenyek lendületével előre tértek.

A petrillai bányák május 13-ától már a juniusi szenet fejtik. Ezzel a termelési eredménnyel a petrillai bányák tárnaiban dolgozó bányászok élenjárnak a zsilvölgyi szénmedencében.

Vasárnapra itt lesznek

a vörös nyakkendők!

KOLOZSVAR. — Csengőszó harsan. Vége az órának. Rövid-nadrágos fiúk özönlének ki a tanterem ajtaján. Fejüket összédugják az udvaron. Nagy eseményt tárgyalnak. Várják a nagy nap eljövételét: a pionérjelöltek felavatásának napját.

Az Ifjumunkás Szövetség irányítói gyakran felkeresik az iskolákat. A tanárokkal és tanulókkal elbeszélgetnek. A vörös nyakkendő átadási napját tárgyalják.

Az újonnan felavatandó pionérok nevében minden iskolában egy-egy pionér beszél majd. A kijelölt „szónokok” izgatottan várják a vasárnapot s már előre készülnek a nagy beszédre. A szülők is ott lesznek. A szülők részéről is beszél majd valaki. Az iskolának erre a napra különösen tisztúnak és szépnek kell lennie. Lányok, fiúk, időt és fáradságot nem kímélve látják neki a munkának. Szabadidejüket áldozták és áldozzák az épü-

let és az udvar kitisztítására, felkészítésére.

Az előkészületi munkálatok eredményeit az Ifjumunkás Szövetség irányítói ellenőrzik. A munka mindenhol jól halad. Az irányítók esténként az Ifjumunkás Szövetség székházában összegyűlnek s a tapasztalatról kölcsönösen beszélnek. Tapasztalataik kiegészítik egymást. Hétfőn a szülők röviden szólnak, majd a Román Munkaspárt képviselője beszél. Néhány biztató szava lesz az új pionéroknak.

Az avatás napja rövidesen itt lesz. A piros nyakkendő is megérkezik akkorra. A gyűlést minden iskolában a Népköztársaság himnuszával nyitják meg. A pionérjelöltek vörös és háromszínű nemzetközi zászló alatt sorakoznak fel. Az avatáson a többi tanulók is részt vesznek. Ott lesznek a szülők és a vendégek is. Az iskola igazgatója röviden fog-

beszél. Utána az Ifjumunkás Szövetség képviselője szól majd néhány szót. Az avatási ünnepség következő száma szívdobogtató. Közlik a jelöltek névsorát, majd felolvassák a fogadalom szövegét, amit a jelöltek elismételnek. Ezután felkötik a régen várt vörös nyakkendőt.

A szülők röviden szólnak, majd a Román Munkaspárt képviselője beszél. Néhány biztató szava lesz az új pionéroknak.

Az ünnepség ezzel véget ér. Délután a pionérok és tanuló társai műsoros előadást rendeznek. Kedves és barátságos légkörben töltik el a délutánt, hogy az emlékeztető nap maradándó legyen számukra.

România Liberă

május 13-án számában megjelent „A 22345 körrendelet” című cikkében:

A cikk rámutat arra, hogy bármennyire is harcolunk a bürokrácia ellen, mégis még manapság is vannak olyan elemek, akik bizonyos szűk látókorrel nézik ezt a kérdést és a legelőszévesebb kezdeményezést is két psek elfojtanak. Öreg bürokraták: ezek, akik abban nőttek fel egész életükben, hogy az ügyesembert porát szívják be és görnyedve háttal a különböző hivatalos nyomtatványok kidőléséért tölsék idejüket. Fekete kezük magukon viselik egy olyan rendszernek rákfenéjét, amelynek ma már nincsen mit keresnie közöttünk. Ime, egy ilyen példánynak műve a dorohoi-megyei tiszti főorvosi hivatalnál.

Az egészségügyi minisztérium a laboratóriumok újjászervezési munkájával kapcsolatban megküldte a 22345. számú körrendeletet, amely közzérdekű és igen fontos kérdésben adott utasításokat. A megyei tiszti-főorvos a kézhözvett körrendelet egyik sarkába olvasható irással ráírta, hogy „azonnal fogadatosítandó”. Ez a körrendelet aztán több hivatalos irattal együtt, eljött a hivatal titkárhoz, aki bár olvasta a főorvos intézkedését, mégis a papírosát „az ügyiratokhoz” jelzésű iratborítékba tette. Hogy mit jelent az „ügyiratokhoz” szó, azt mindenki jól tudja. A besavanyvódott közhivatalnokok régi, megszokott érdemi elintézési módja „az ügyiratokhoz”, azt jelentette, hogy azokban az ügyekben, amelyekben nem tudtak határozni, további intézkedésig függőben tartott ügyek tekintették. A vármegyei tiszti főorvosi hivatal titkára tehát „az ügyiratokhoz” tette a nagyonfontosságú 22345. számú körrendeletet annak példája megvizsgálta utját követve, eljutott a poros irattal legkietlenebb sarkába. Rövid idő múlva, a minisztérium elrendelte, hogy a körrendeletben hivatalozott munkálatok elvégzését a helyszínen is ellenőrzik. Így került el Dorohoi-ra egy egészségügyi ellenőr, aki egyszerűen a közegészségügyi laboratóriumot kereste fel, ahol a 22345. számú körrendelet gyakorlati alkalmazását felől érdeklődött. A laboratórium vezetője, Cucu dr., meglepődve, még egyszer megkérdezte, hogy vajon az általa ismeretlen 22345. számú körrendeletől van-e szó?

A laboratórium vezetője természetesen nem intézkedett a körrendeletben megjelölt munkálatokról, mert sába sem találkozott vele. Az egészségügyi ellenőr tehát felkereste a vármegyei tiszti főorvost, hogy közlelőből érdeklődjék a körrendelet felől. A főorvos azonnal visszacmélkezett nemcsak a körrendelet tartalmára, hanem az általa hozott elintézési módra is. Sőt mi több, a megyei főorvos elmondta azt is, hogy a körrendelet értelmében, az abban foglalt győgyeszerk átételére Bukarestbe megbízottat küldött.

Ezután megkezdődött a körrendelet felkutatásának a munkája. Végül is, egyik feladása ment irattal együtt, megtalálták a május 13-án „az ügyiratokhoz” jelzéssel ellátott egyik ügyirat borítékjában. A titár nem tudott semmiféle magyarázatot adni ebben a kérdésben.

A dorohoi eset csak egy példa. Ha felhívásigánk a hivatalok iratárát, bizonyára hasonló, feladásba ment iratok kerülőnek elő, a bürokrácia hagyományosa „ügyiratokhoz” jelzésű borítékjaiból. Ezeket a régi bürokratákat át kell nevelni vagy teljesen eltávolítani a közigazgatási gépezetből és kíméletlenül folytatni a harcot a régi erkölcsek régi szolgáló ellen — fejezi be cikkével a lap.

Ünnep volt Tövisen a népi ülnökök választása

TÖVIS (Levelezők írja) — Ünneplés körülmények között zajlott le május 15-én Tövisen a népi ülnökök választása. A választás előkészítésébe és ünnepélyessé tételébe lelkesen kapcsolódott bele a Magyar Népi Szövetség helyi szervezete is.

A szervezet székháza ünnepi díszítéssel, a kaput, a termeket zöld ágak és virágok díszítették. A szervezet tagjai pedig szép rendben, zászló-

kal, jelszavakkal vonultak fel a választás színhelyére, ahol már gyülekeztek a Román Munkáspárt alap-szervezetének, valamint a többi testvér-szervezeteknek tagjai és a járás falvainak választói.

A választás megkezdése előtt a járásbíró rövid beszédben a népi igazságszolgáltatás lényegéről szót az egybegyűltekhez. Váza, hogy milyen volt a múltban az igazságszolgáltatás, amikor mint az állangépezet más helyén, az igazságszolgáltatásban is a földesurak, tőkés képviselői ültek s az igazságszolgáltatást is a nép, a dolgozók elnyomására használták fel. Hangsúlyozta, hogy az új népi igazságszolgáltatásnak fontos szerepe van a szocializmus építésében és a dolgozók érdekeit kell szolgálnia. Ezért kell bevonni az igazságszolgáltatásba is a dolgozókat, a legbeosztottabb, legbarcosabb munkásokat, dolgozó földmü-

véseket és a haladó szellemű értelmiségieket.

A telkes választók ezután nagy örömmel választották meg képviselőiket a népi igazságszolgáltatásba, akik között szerepel Egyed Márton

nyolcgyermekes szegény, földtelen földműves, Coltor Traian 5 gyermekes szintén vagyonatlan földműves és Joó Erzsébet hadiözvegy munkásnő.

A szavazás befejezése után kultúr-előadás következett, melynek során román és magyar néptáncokat, népdalokat és munkásindulókat adtak elő. Nagy sikerük volt az alsógárdi román és a kapudi magyar népi táncosoknak

MAGOSS LAJOS

Kultúrthón, rádió és lelkes önkéntes munka az Ecken-telepen

MAROSLUDAS. — (Levelezők-től.) Mindössze 250-en laknak a Marosludas melletti Ecken-telepen. Mindannyian dolgozó földművesek. De ez a kis tábor nagy akaráttal és lendülettel dolgozik saját sorsának megjavításáért, művelődési színvonalának emeléseért s igyekszik hozzájárulni gazdasági életének megerősítéséhez. Csak a napokban alakult meg a telep kultúrthónának bizottsága. Elnöke Virág József lett, tagjai Ősz Sándor igazgató-tanító, Orosz Endre, az Ifjúság Szövetség részéről, Mózes Péter, a Magyar Népi Szövetség, míg Köblös Andrásné a RDNSz részéről.

A telep 60 főnyi ifjúsága nagy lelkesedéssel kapcsolódik bele minden építő munkába. A demokratikus szervezetekkel együttműködve, gyűléseket rendeztek s alig három hónap alatt rádiót szereztek be, amit most a kultúrthónban állítottak a nép szolgálatába. Most igyekeznek a könyvtárt beszerezni.

A telep dolgozó földművesei az utcafelelősök mozgósításával és a tömegszervezetek segítségével május elsejére száz százalékosan elvégezték a vetési munkákat.

Mindezekon kívül az eckeni telep dolgozói szépen megtakarították a gyümölcsfákat, permézték és be-

meszelték a törzseket. Munkájukat abban a tudatban végzik, hogy ha kevesen vannak is, de egymást segítve és a Román Munkáspárt utmutásait követve, a dolgozó nép jobb életéért küzdenek.

PATAKI JÓZSEF

Lássunk munkához!

Valamennyi vármegyében eleven tevékenység indult az ideiglenes megyei bizottságok kinevezése óta. Mindegyik bizottság részletes és gyakorlati munkatervet dolgozott ki a megyei kérdések gyors megoldására, a falvak dolgozó bajainak orvoslására. Ezek a munkaterv az azonnali építési, javítási munkálatok megkezdését, vagy befejezését írják elő, továbbá új utak készítését, a régiek megjavítását, hidak rendbeszedését, kultúrthónok, iskolák felállítását s csaknem mindenütt erőteljes

egészségügyi akciók beindítását, a népbetegségek felszámolását.

Az államhatalomnak ilyen értelmű decentralizálása, a megyei ideiglenes bizottságokra való ruházása ilyen rövid idő alatt is komoly eredményekre mutat. A tervek nem maradnak többé papíron. Nem kell a fővárosból várni, amíg az irodák utvesztőin át valamilyen tervnek a jóváhagyása megérkezik. Azonnal hozzá lehet kezdeni a munkához. Hogy csak elenyésző, látványos jelentéktelen s mégis nagyjelentőségű példákat említsünk: minap Szilágymegyében járva, örömmel közölték velünk, hogy az utkarparók már megjelentek az utakon, mióta kinevezték az ideiglenes bizottságot. Természetes, hiszen közel van az államhatalom, közel van az ellenőrzés. Kolozmegyében nagyarányú állategészségügyi hét indult a napokban az ideiglenes bizottság hathatós támogatásával. Még ebben a hónapban megkezdik a régóta húzódo apallatistállók építését, számszerint huszat. A jövő hónapban majd negyvenet. Hasonló a helyzet Szatmár megyében is. Az egyszerű munkások és dolgozók akik az ideiglenes bizottságokba kerültek, nem aktapolitákát folytatnak. Nem csak terveznek, hanem tesznek is.

Kétség sem fér hozzá azonban, hogy mindazok a nagyszerű tervek, amelyeket az ideiglenes bizottságok megalakítottak, mindazok az építési, gazdasági, kulturális, népbetegségi tennivalók csak akkor válhatnak életté, ha a falvak dolgozói az eddiginél fokozottabban kapcsolódnak bele ebbe a munkába. Ha erőteljesen támogatják az ideiglenes bizottságok kezdeményezéseit. Egy-egy terv megvalósítására szerveznek azért önkéntes munkacsoportokat. Maguk is forduljanak javaslatokkal az ideiglenes bizottságokhoz. A népi demokrácia azt jelenti, hogy maga a dolgozó nép intézi a maga kérdéseit. S ki ismerhetné jobban ezeket a bajokat, kérdéseket, mint maga a nép. Az ideiglenes bizottságok által kezdeményezett munka ezeknek a bajoknak, kérdéseknek a megszüntetését, a felszámolását jelenti. Szükséges hát, hogy falusi tömegszerve-

zeteink pontosan ismerkedjenek meg ezekkel a tervekkel. Dolgozzák fel a dolgozókkal s biztosítsák komoly mozgósítással e tervek mielőbbi megvalósítását.

A szocializmust, a dolgozók jobb életét nem máshol, nem más megyében, vagy faluban, s nem csak a városokban kell építeni, mindenkinek a maga helyén. S ha csupán egyetlen hidat, egy rövid utszakaszt építünk is ujja, javítunk ki, ezzel is a szocializmus megvalósítását gyorsítjuk.

b. m.

TÓTH ZSIGMOND

A nagykarólyi traktorista-iskolában

Ahol a szocialista mezőgazdaság harcosait képezik

NAGYKAROLY. — (Tudósítónk írja.) Az egykori polgári kaszinó udvaráról dühörgő traktor-zúgás hallatszik. Nagy Pál tanár egy csoport kézbonyos fiatalember között áll s kissé nekihajolva magyaráz. A traktorhoz lép s mutogat a kíváncsi fiataloknak. Azok tágranylt szemekkel figyelik a motor működését.

1948 novemberében létesült a nagykarólyi traktorista iskola. Jelenleg a magyar tannyelvű iparis-kola egyik szárnyában működik. Itt részesülnek a jövő traktoristái az elméleti és gyakorlati oktatásban. Bennlakást a Fény-utcában rendeztek be számukra.

81 JOVENDÓ TRAKTORISTA

Az iskola felállítása óta már a második tanfolyam hallgatói készülnek itt az új szocialista mezőgazdaság megteremtésének küzdelmére. Az iskolának 81 román és magyar tanulója van s így két tagozatra oszlik. Az ifjak Erdély minden részéből kerültek ide az Állami Gép- és Traktorállomások válogatásával és irányításával. Csaknem kivétel nélkül munkás és szegény paraszt származásúak. Bizonyos gyakorlati kiképzésben már valamennyien részesültek.

Az iskolában a délelőtti idő alatt elméleti kiképzést kapnak. A traktorok gyakorlati kezelését délután tanulják. Gondoskodnak azonban politikai képzésükről is. Heti hat politikai-ideológiai előadást hallgatnak. Megszervezték a rendszeres újságolvasást is. Minden este közösen újságot olvasnak, a románok román, a magyarok magyar lapokat.

Minden lehetőségünk megvan arra, hogy tökéletes szakembereket neveljünk — tájékoztat Nagy Pál tanár. — Az Állami Mezőgazdasági Gép- és Traktorállomás minden segítségét megad az iskola számára. Eddig ott végeztük a gyakorlati tanítást, ott tanulmányoztuk a gépeket. Ma már az iskola keretében is elvégeztük ezt a munkát. Két traktort kap-

tunk erre a célra. Sok idői takarítunk meg így, nem kell minden nap kigyalogolni a traktorállomásra. Hátrányos azonban még mindig, hogy élkezzni az eléggé távoli Károly-féle kastély parkjába, az állattenyésztési iskolába járnak a tanulók. Hálni ismét máshová, a Fény-utca, otthonba. De majd megoldódnak ezek a kérdések is.

AZ A FONTOS, HOGY TANULHATOK

Balea Jon traktorista tanuló, a tordamegyei Bisztra községből így beszél az iskolai életéről:

— 18 éves vagyok é én nem sajnálom a napi hosszú sétákat. A fontos az, hogy tanulhatok. Tudja, ha arra gondolok, hogy az iskola felvétele után haza megyek az én dolgozó paraszt testvéreim közé, felvilágosíthatom őket, semmi fáradságot nem sajnálók. Mezőgazdaságunkat kell előre mozditani s mi traktoristák sokat segíthetünk...

Balea Jonnak hét testvére van otthon s az apjának 2 hektár földje.

Amíg beszélgettünk, a tanár felügyeletével elindult a traktor Rádi Aladár csillogó szemű, fiatal traktorista, tizenhét éves. Felszábadult műszerész, szilágysomlyói. Már szakszerűen kezeli a gépet.

— Eleinte nehéznek tűntek az elméleti előadások — mondja, — de később megtörttem, hogy nagyon nagy szülkség van erre. Jó életünk van itt nekünk. Jobbat élünk, mint otthon. Alig várom hogy néhány nap múlva, amikor befeléződik a tanfolyam, hazamehessek apámhoz, aki hestester s oda állva elébe elmondhassam: én is mestér lettem!

A traktor két fűtőt lövelve püfögni kezd és elindul. Így fogunk végigdühörögni a mezőkön is új életet vize a falu dolgozó népének.

JÁRAI ELEMÉR

Az utolsó grammig felhasználja a hulladékot a nagyszalontai „Alimentexport“

NAGYSZALONTA. (Tudósítónktól.) — Amint belépünk az „Alimentexport“ kapuján szemünkbe ölenek a Május 1-et köszöntő feliratok. A feldíszített falak mögött az Állami Terv megvalósításáért és a szocialista munkaversenyek sikeréért dolgoznak a gyár szellemi és kétkézi munkásai. A gyár dolgozóinak, a munkásigazgatónak, valamint az üzemi szakszervezetnek együttműködése tette lehetővé, hogy Május 1 tiszteletére olyan technikai és szocialis kérdéseket oldottak meg, amelyek maradandóvá tették a munka ünnepének emlékét.

Elkészült a korszerű, új vágóhid, továbbá a tökéletesen felszerelt női és férfi fürdő. Berendezték a gyermekotthont, mely valóban barátságos meleg otthont jelent a dolgozó gyermekek számára. Amíg a gyermekek a barsonyos pázsiton játszadoznak, vagy a különböző játékszerrel szórakoznak, szüleik nyugodtan és gondtalanul végzehtik munkájukat az üzem különböző osztályain.

UJABB ÉPÍTKEZÉSEK

A Május 1 tiszteletére elvégzett munkák és építkezések sorozata nem fejeződött be az ünnepnap eltelével. Megkezdtek az új hűtők építését. Nem messze már az új kazánház tőmör falai emelkednek. Egészségvédelmi szempontból nagy jelentősége van az új csatorna építésének, melyen keresztül a föld alatt távozik a szennyvíz. Az új építkezések nem érintik a termelő munkát, melynek zavartalan menete biztosítva van.

ELMUNKÁSOK

A gyár munkaközösségének az Állami Terv jelentőségének teljes tudatában, minden igyekezzete arra irányul, hogy az egyéni és cso-

portversenyek keretében, határ-idd előtt befejezhesse a nagy munkát. A Május 1-i ünnepségek alkalmával az üzem két dolgozó-ját, Bodnár Pált és Imre Borist a Munkaéremmel tüntették ki. De máris új ünnepségre készül az üzem. A napokban, családi ünnepség keretében, a munka terén kifejtett erőfeszítéseik elismerése és jutalmazásaképpen, ötven dolgozót részesít jutalomban az üzem vezetősége. A jutalmazás nem érdemteleneket ér, hiszen január elseje óta 96 százalékkal emelkedett a termelékenység és a minőségben is jelentős javulás tapasztalható. A munka üteme hétről-hétre fokozódik, a termelés havonta 26 százalékkal emelkedik.

AHOL NINCS HULLADÉK

Atyai István munkásigazgatónak elgondolása szerint a hulladék felhasználását és értékesítését rövidesen valóra váltják. A lébaszárak használhatatlan belsőrészeit kellő sterilizálással, a mesterségesen tenyésztett halak takarmányozására lehet felhasználni. Ez a nemzetgazdasági vonatkozásban annyira fontos és komoly megtakarítást jelentő kérdés remélhetőleg rövidesen megoldódik.

A gyárban eltöltött órák alatt azt láttuk, hogy a derokas munkának és a lelkiismeretes igyekezésnek megvannak a látható eredményei. Ezeket jelzik a falakra kifüggesztett grafikonok emelkedő vonalai. Az üzem egyébként berendezkedett a téliüzemi gyártására. Ezt a fontos közszolgálati cikket, a dolgozók életszinvo-nalának emelésére, megszokítás nélkül állítja elő a több mint száz munkást foglalkoztató üzem.

JÁKÓ ELEMÉR

Jobban meg kell szervezni a munkaerőelosztó hivatalt

KOLOZSVÁR. — A megyei munkaerőelosztó hivatal nemrég kezdte meg működését. Feladata nehéz és felelősségteljes. Minisztériumi rendelkezés szerint először a rendelkezési állományban levőket kell elhelyeznie. E feladatnak részben már eleget tett. A rendelkezési állományban levők harminc százalékát állásba juttatta. Ezenkívül a mai napig mintegy 1400 alkalmazás nélküli egyént helyezte el.

A hivatal sokáig szűk helyiségben: két kis szobában működött. Helyzetén a megyei ideiglenes bizottság segített. Több tágas helyiséget bocsátott rendelkezésére.

Az átköltözés után a munka nagyobb lendületet vett. Négy nap alatt mintegy 500 jelentkezőt fogadtak. A jelentkezőket ellenőrizték és nyilvántartásba vették. A nyilvántartási lapokat szakmák szerint csoportosították. Az elkövetkező napokban fogadták a nyilvántartásban levőket.

A torlódások elkerüléséért minden jelentkező sorszámmal ellátott cédulát kapott. A hivatal azonban figyelmen kívül hagyta a régi helyiségekben jelentkezők egy részét és azokat még a mai napig nem fogadta. Így az időben jelentkezettek sorrendje felbomlott. Ezt a helyzetet fel kell számolni és a régi jelentkezők ügyét el kell intézni.

A munka menete sem a leggyorsabb. Oka nem bürokrácia vagy hanyagság. A jelentkezőket nyilvántartásba kell venni és mindenkit alaposan le kell ellenőrizni. Ezt a jelentkezők egy része nem érti meg és hanyagsággal vádolja a hivatalt. A jelentkezőket nem lehet egyéni

bemondás alapján ellenőrizni. Ehhez idő és munkaerő kell. Munkaerő azonban kevés van. Szükséges lenne egy ellenőrző kollektíva felállítását legalább két taggal. Ezenkívül még egy munkaerő szükséges.

A hivatal munkáját sokszor a gyárak és intézmények magatartása akadályozza. Kérésükben igényeket támasztanak. A munkaerő elosztó hivatal megkerülésével alkalmaznak munkaerőket, vagy ha a hivatalhoz fordulnak, akkor névvel megjelölt személyek beutalását kérik. Egyes üzemek visszautasítják a munkaerőket. Magatartásuk nem helyes. Ez szabotázscselekedetnek minősül.

A hivatal munkájának beosztása elég észszerű. Reggel 8—10 óráig az ellenőrzést, 10—11 óráig a rendelkezési állományban levők ellenőrzését és a beutalását és 11—1 óráig a többi elhelyezéseket végzik. A munka menete még nem elég szervezett, de a hivatal vezetésével megbízott és a beosztott alkalmazottak mindent megtesznek, hogy a helyzeten javítsanak. Remélhető, hogy a fellettes szervek is a hivatal segítségére sietnek és legalább két vagy három munkaerőt rendelkezésére bocsátanak. A munkaerő elosztó hivatal jól működése általános érdek. Biztosítására mindent el kell követni.

Vizsgára jelentkezhetnek a kertészek

KOLOZSVÁR. — A kertészeti igazgatóság felterjesztett javaslatára a minisztérium jóváhagyta az elmúlt évben megtartott kertészeti szakvizsgákról önhibájukon kívül lemaradt kertészek levizsgáztatását. Az idevonatkozó módosított törvény értelmében mind azok a virág-, zöltség- és gyümölcskertészek, valamint szőlészek és a kertgazdaságokban hivatalos módon dolgozó egyének, akik 5 gyakorlati évet igazolnak, a képesítő kertészeti szakvizsgát letelthetik.

A vizsgára jelentkezők okmányait a Román Népköztársaság Kertészeti Egyesülete erdélyrészi fiókjához, Kolozsvár, Köztársaság-utca 42 szám alá (Botanikus kert igazgatósága) nyújtják be. A kö-

vetkező iratokat kell beadni: iskolai bizonyítványt, erkölcsi, illetve büntetlenségi bizonyítványt, állampolgársági bizonyítványt és öt gyakorlati évet igazoló okmányt, melyből kitűnik, hogy a jelölt ezen a munkaterületen hivatászerűen dolgozott.

A vizsgákat június 5-én és 6-án reggel 8—19 óra között az Erdélyrészi Kertészeti Egyesület székhelyén (Botanikus kert előadó terme) tartják.

Mindazok, akik vizsgázni akarnak, kérésüket június 4-ig az egyesület igazgatóságához nyújtják be. A vizsgákkal kapcsolatos kérvény formáját, valamint a vizsga anyagát az igazgatóság bárkivel ismerteti.

Az Állami Magyar Színház és az Állami Magyar Opera KÜZLEMÉNYEI

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Május 20-án, pénteken este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. B-bérlét.
Május 21-én, szombaton este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. C-bérlét
Május 22-én, vasárnap este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. Bérlétszűrés.
Május 25-én, szerdán este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. Bérlétszűrés.
Május 27-én, pénteken este 8 órakor: KÜLÖNÖS HÁZASSÁG. Bérlétszűrés.

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA MŰSORA:

Május 22-én, vasárnap délután 4 órakor: HÁRY JÁNOS.
Május 24-én, kedden este 8 órakor: CIGÁNYBÁRÓ. Bemutató előadás. A-bérlét.
Május 26-án, csütörtökön este 8 órakor: CIGÁNYBÁRÓ. B-bérlét.
Május 29-én, vasárnap este 8 órakor: CIGÁNYBÁRÓ. C-bérlét.

MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: A kronstadtiak. Előadások: Fél 4, fél 6, fél 8 fél 10 órakor.
MUNKÁS: Sziréna. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap matiné.
MAXIM GORKIJ: A kronstadtiak. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.
POPULAR: Szovjet Ukrajna. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.
VÖRÖS CSILLAG: Emberek a tűzvonalban. Előadások: 4, 6, 8 órakor.
UJ IDŐK: URSS Híradó 9. sz. Könnyű atlétika 2 felv. Balhas. földrajzi). A moszkvai állatkert 3 felv.
URANIA: Fehér sötétség. Magyar felirattal. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

Minden ami a háztartáshoz szükséges megtalálható a

„FIERUL” Állami Áruház most megnyitotta 4. számú fióküzletét

Dózsa György-utca 24 szám alatt
bőséges választékban:
Üveg- és porcelánáru
Drogueria cikkek
Konyhafelszerelést eszközök
Gyermekkosci
Dillanyégu, stb. stb.

ADÁS—VÉTEL

FEKETE férfiöltöny, nagyon jó állapotban, magas termetre és egy sötétkék szövet női kosztümjét, sürgősen eladó. Pap-utca 15. (Székely szabóműhely.) Gr. 130

ELADÓ különböző butoradarabok. Zrinyi 4. Tkv.

KÉT ezüstróka, kifogástalan állapotban eladó. Báthory-utca 17. ajtó 1. 3367

ELADÓ antik könyvszekrény, fehér porcelánkályha, nagy metszett tükrök, 3 darab záros láda. Dacia-utca ajtó 6. 3383

JÉGSZEKRÉNY eladó. Árpád-utca 19. 3362

KICSI kerek jégszekrény eladó. Karl Marx 14. ajtó 1. 3352

EGY női és egy férfikerékpár eladó. Érdeklődni Széchenyi-tér 28., vasútleben. Tkv.

VASÁGYAK, polituros szekrények, szalondiványok, márványmosdó, síruha eladók. Egyetem-utca 11., emelet 10. 3404

TÉLIKABÁTOT (prima szürke) adok táskairógépért cserébe, esetleg ráfizetéssel. Egyetem-utca 11., emelet 10. 3404

VEZÜNK Ady, József, Villon versesköteteket, Operakalauzt, Zenei, Színházi lexikont, színházi, zenei, művészeti könyveket. Uhu, Molotov-utca 34. 3403

HÁRMAS masszív diófurniros szekrény eladó. Cim Slovában. Tkv.

KERESEK két Aragáz-tartályt. Cim a Slovában. Tkv.

ARAGÁZ-utca, egyézős, eladó. Postakert-utca 6., ajtó 11. Tkv.

SZELLŐZTETŐ ventilátorokat keresünk megvételre. Grafikai Üzemek, Brassai-utca 7., kapusnál. 3400

EGY karikahajós Neumann varrógép sürgősen eladó. — Érdeklődni „Clujul” titkáranál. 3369

SINGER karikahajós, alig használt varrógép, márkás koncertzongora, antik komód, 3 darab akkumulátor, szürke gyapjú átmeneti kabát, dunyha, férfiruhák sürgősen eladók. Megtekinthetők Crisan (Kun Géza)-utca 37., délután 2—4 között. Tkv.

EGY jókarban levő mély gyermekkosci eladó. Csánki Dezső-utca 35. 3387

FIGYELEM! Jókarban levő Dámtel-kályhák jutányos áron eladók. Sincal-utca 18. Schuller kályhás-mesternél. 3395

JÉGSZEKRÉNY és gyermekágy eladó. Szamosközi-utca 39. 3391

RÁDIO, modern, varázsszemes, sürgősen eladó. Szappan-utca 32. — 3401

ELADÓ nagy kert, női kerékpár, jégszekrény. Érdeklődni „Unicom”. Kessuth 10. 3402

INGATLAN—LAKÁS

KÉT fiatalember lakást és teljes ellátást kaphat. Szamosközi-utca 39. 3391

KÖZPONTBAN öröklakások eladók. Ertekezni délután, dr. Gyenge, Kossuth Lajos 5. 3398

HÁZAT keresek megvételre legalább 2—3 szoba, komfort, részemre, kert is lehet. Ajánlatokat „Készpénz” jellegre a kiadóba. 3399

ÁLLAST KAPHAT

TISZTVISELŐ család, rendes, megbízható asszonyt vagy leányt felvesz, háztartási teendőkre. Cim a kiadóban. 3363

MINDENES perfekt szakácsnőt azonnalra is, felveszek. Cim a kiadóban. 3364

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruhák, fátlyak, koszorúk kikölcsönzése. „Dália”. Hőrea-ut 35. Tkv.

Fájdalommal tudatom, hogy szeretett jó férjem

Árvai János

CFR nyugdíjas

folyó hó 18-án, délután 5 órakor meghalt.

Temetése f. hó 20-án, pénteken d. u. 3 órakor lesz a köztemető nagykápolnájából.

Bánatos özvegye

Fájdalommal tudatjuk, hogy szerelett lesteőrünk

Farkas Anna

nyug. tanár

hosszas szenvedés után meghalt f. hó 19-én. Temetése f. hó 21-én 3 órakor lesz a házsongárdi temető kápolnájából.

A gyászoló család

Az Állami Osztalysorsjáték

3. osztálya

folytatólagosan biztosítja a felemelt nyerevényösszegekre a nyerési lehetőséget.

Ujítsa meg idejében sorsjegyet a folyó évi május 25. és 26.-i húzásokra!